

II JORNADES
STOP RACISME
PALMA

20 DE MARÇ DE 9 A 14 H
CENTRE FLÀSSADERS
21 DE MARÇ DE 10 H A 13.30 H
PLAÇA D'ESPANYA
ACCIONS CONTRA EL RACISME I LA XENOFOBIA

Ajuntament de Palma

D. CONSELLERIA
O. SERVIS SOCIALS
I. COOPERACIÓ
R. SERVEI D'ORIENTACIÓ
I PLANEJACIÓ
SERVIS SOCIALS

 Consell de
Mallorca
■ Departament de Benestar
i Drets Socials
Institut Mallorquí d'Affers Socials

CONCLUSIONS
Abril 2018

INTRODUCCIÓ

Les I Jornades Stop Racisme varen suposar una primera aproximació a l'abordatge d'aquesta lacra social des de diversos punts de vista: l'atenció, la prevenció, les experiències en primera persona i l'activisme.

Alhora, es va generar un espai participatiu de reflexió i proposta d'on varen sortir aportacions que han orientat l'evolució del Projecte Stop Racisme.

En aquesta línia, les II Jornades Stop Racisme venen a donar continuïtat a la feina engegada i persegueixen els següents objectius:

- Donar un major protagonisme a la feina dels serveis i entitats.
- Donar més visibilitat a col·lectius víctimes de racisme i xenofòbia.
- Abordar amb major detall diferents tipus de discriminació.
- Diversificar formats, incloent accions de sensibilització.

A partir d'aquestes premisses es varen dissenyar les II Jornades Stop Racisme que enguany s'han caracteritzat per taules temàtiques centrades en l'abordatge de les diferents situacions de racisme i xenofòbia que es donen al municipi de Palma així com la presentació de bones practiques locals de prevenció i sensibilització en aquest àmbit.

D'altra banda, en aquesta edició s'han incorporat accions de carrer que han permès incrementar l'impacte del projecte Stop del Racisme. Així, en aquestes II Jornades, hi han participat 600 persones. 120 persones han assistit a les taules de debat que varen tenir lloc al Centre Flassaders, de forma que, novament, s'assoleix el màxim de participació, i s'afegeix la participació de les 500 persones que han pres part de les accions de carrer del dia 21 de març, Dia Internacional contra el Racisme i la Xenofòbia.

Un any més és important destacar la importància de l'enfoc participatiu i el treball en xarxa en el disseny i desenvolupament de les II Jornades que està relacionat amb forma de fer del conjunt del Projecte de Gestió de la Diversitat de l'Àrea d'Igualtat, Joventut i Drets Cívics i que suposa una interacció constant amb altres àrees de l'Ajuntament de Palma, altres administracions, entitats i ciutadania.

A continuació es presenta un resum dels continguts d'aquestes II Jornades Stop Racisme Palma.

DESENVOLUPAMENT DE LES JORNADES

Dimarts 20 de març 2018

De 9.30 a 10.30h “Islamofòbia de gènere. Experiències i vivències properes de dones”

- Sabrina Zenati, veïna de Palma
- Lamiae El Wahabi, veïna de Palma
- Esther Illas, coordinadora de La Iniciativa i cap de projectes del centre cultural An Nour
- Meritxell Esquirol, tècnica d'Enginyeria Sense Fronteres
- Modera: Saleha Aarabe, tècnica de l'equip de gestió de la diversitat cultural de l'Ajuntament de Palma.

Moderadora:

- Segons les dades de la Plataforma contra la Islamofòbia, en el darrer any s'han incrementat un 106,12% els actes islamòfobs. Aquests actes afecten especialment a dones musulmanes ja que per la seva forma de vestir són més visibles i més identificables.
- S'han obert espais amb grups de dones per tractar aquest tema. Les participants a la taula són part de diferents projectes:
 - o “Itinearis” de la Cooperativa Jovent i ajuda en acció
 - o Grup de Conversa de mares de l'Escola Graduada
 - o Banc de Cultures
 - o “Punt de trobada” de CMSS Litoral de Llevant
- L'objectiu d'aquests espais és fomentar l'apoderament de les dones com a protagonistes en les diferents accions davant situacions d'islamofòbia.

Sabrina Zenati: LLIBERTAT

- És algeriana, nascuda Itàlia, de padrins turcs. Durant més de vint anys va viure a Itàlia, és biòloga i tenia feina estable a Àlgeria i fa un any i mig que s'ha instal·lat a Palma per qüestions familiars.
- Tenia una imatge d'Espanya com un país de dret, pensava que podria exercir els seus drets com a dona musulmana.
- Ha viscut situacions de discriminació, mirades de rebuig i desconfiança, s'ha sentit tractada amb menysteniment per exemple, per personal metge. Aquesta situació l'ha sorprès ja que no esperava que pogués haver actituds discriminatòries per part d'aquest tipus de professionals que coneix be.
- Demana llibertat, poder anar a córrer o al gimnàs i, en definitiva, fer les mateixes coses que fa qualsevol altra dona però amb el seu mocador.

Lamiae El Wahbi. DIVERSITAT

- Va arribar el 2009 per reagrupament familiar amb el seu marit. Quan va arribar havia cursat fins el batxillerat i ha fet una formació dual.

- Perceb que l'idioma és una barrera important, i que les persones migrades necessiten temps per arribar a dominar l'idioma. Destaca que les dones migrades s'esforcen per poder arribar a fer-se un lloc en aquesta societat ja que comencen de zero tenint en compte les diferents dificultades amb les que es troba, sobre tot la manca del suport familiar quan son mares . Conciliar la vida familiar amb la professional o amb estudis és més difícil si no hi ha un suport familiar. En el seu cas es va veure obligada a enviar a la seva filla amb els padrins al Marroc perquè per a ella era important demostrar les seves capacitats, demostrar que ella podrà exercir professionalment. Però, així i tot, no va poder suportar la situació i va decidir deixar temporalment la formació i prioritzar la criança de la seva filla.
- Ha sentit comentaris despectius com “mira-la passejant així pel meu país”. I ella pensa: “també és el meu país”.
- Hi ha persones desconegudes que li fan comentaris com “si sou guapes. Per què us heu de tapar?” Ella respon de forma educada.
- Vivim en un país democràtic però perceb actituds discriminatòries com gent que evita seure al seu costat al bus o que li llença mirades estranyes.
- A Palma hi ha una persona que feia fotos a dones amb vel i després les pujava a les xarxes socials i feia comentaris xenòfobs i islamòfobs. Ella en va ser víctima. Va fer posar una denúncia, amb l'ajuda de l'associació de persones marroquines i la persona va retirar les fotos.
- Recalca la riquesa de la diversitat.

Esther Illas. RESPECTE

- Va néixer a Barcelona, filla de pares catalans, el seu marit és mallorquí. Va tenir una crisi religiosa i es va convertir a l'Islam amb 33 anys.
- Es considera feminista.
- Ha treballat durant 18 anys com a taxista a Palma.
- Molta gent entén el mocador com una involució. Ha hagut de lluitar molt per a què s'acceptés.
- Ha estat denunciada per conduir taxi amb mocador.
- Ha rebut missatges molt pejoratius pel fet de ser dona.
- Pateix una doble discriminació laboral, per ser dona i musulmana.
- Té una associació de dones en defensa dels drets de les dones musulmanes .

- Se'ls dona l'oportunitat d'interpretar-se?
- Cal replantejar-se on som i donar llibertat per tal que cada dona visqui la seva vida lliurement.
- Relata diverses ocasions en què ha patit situacions de discriminació o islamofòbia: amb la Guàrdia Civil, en un gimnàs, a un SPA.
- Cal fer molta pedagogia i tenir molta paciència i tolerància.
- Cal aprendre a mirar a l'interior de les persones.
- La ciutadania ha de treballar el valor fonamental del respecte.

Meritxell Esquirol. RELAT

- És tècnica d'Enginyeria Sense Fronteres des d'on coordina el projecte Fòrum que analitza si els mitjans de comunicació representen la realitat d'una forma justa i responsable.
- Aporta frases i titulars que han aparegut a la premsa de Mallorca:
 - o [“Yo sí tengo miedo”](#). Un article de Maria Amengual Salom on es legitima el rebuig
 - o [“Imagine”](#) article de Luís Sanchez Merlo que parla del “nou equilibri social de les llibertats”.
 - o [“A cualquiera de nosotros”](#) article de Juan José Company Orell
 - o Titular: “Una mujer es obligada a quitarse el burquini en una playa de Niza”.
 - o Titular: “Expulsadas de una piscina pública municipal de Granada 2 jóvenes con burquini”.
 - o Titular: “Un juzgado reconoce el derecho a usar el velo islámico en el trabajo” (Acciona).
 - o Titular: “ A la comunitat valenciana una alumna és vexada per dur hijab. Es crea una clima de problematitzar i d'aquí se'n deriva un procés d'exclusió social o un exercici de coacció.
- Les opinions autoritzades instrumentalitzen les idees, el relat escrit és molt subtil.

D'11h a 12h. Les comunitats gitanes. Desmuntant prejudicis

- Rosa Reboredo, veïna de Palma
- Manuel Alameda “Mangote”, membre de l’Associación para la Integración del Pueblo Gitano.
- Paqui Perona, tècnica de la Fundació SURT. Programa Mirades de futur, per a l’apoderament de les dones de la comunitat gitana.
- Modera: Antònia Amengual, tècnica de l’equip de gestió de la diversitat cultural de l’Ajuntament de Palma.

Rosa Reboredo: Molts dels estereotips no són certs.

- Ella no és gitana però es va casar amb un home gitano, porta molts d’anys vivint entre la comunitat gitana i ha pogut comprovar que els estereotips que circulen sobre ells no són certs, ja que els considera molt bones persones i amb un gran cor.
- És de Son Banya i allà ha posat en marxa l’Associació “Los Churumbeles” que es preocupa per a l’escolarització i el benestar de la infància de Son Banya.
- Les persones de Son Banya pateixen una discriminació superior, no poden dir que són d’allà, han de donar altres domicilis si volen aconseguir feina.

Paqui Perona: Sense reconeixement no hi ha igualtat.

- Quina visió te la societat de la cultura gitana?
 - o Es dona la imatge d’un sol model de dona gitana, controlades pels homes, limitades, escandaloses, descuidades, i submises. Aquesta imatge és fruit d’un procés de molts segles. Des del sistema hegemònic interessa alimentar aquests estigmes.
- De l’estigma ha sorgit un autoestigma: una identitat interioritzada, que es converteix així en un atribut identitari. El rol de les dones gitanes ha estat reeducat.
- El poble gitano és el col·lectiu minoritari més antic i alhora el més rebutjat i discriminat. La marginalitat ha passat a ser natural en el si del col·lectiu.
- És una minoria autòctona d’Europa. Hi ha 12 o 13 milions de persones gitanes a Europa que ha patit molt de control i negació cultural.
 - o SXV i XVII Hi ha un intent d’homogeneïtzació i aniquilació.
 - o SXVIII-XX. Època de Romanticisme i assimilació: s’estén la imatge dels gitanos com a bohemis i trobadors.
 - o SXX-XXI exclusió, aïllament i guetos.
- El poble gitano arrossega el pes de la discriminació.
- Durant 600 anys s’han mantingut les mateixes polítiques d’intent d’extermini del que és el poble gitano.
- Reivindica el dret a ser gitanos i gitanes, a la reparació històrica i al reconeixement de la seva cultura.
- Sense reconeixement no hi haurà igualtat.
- Deixeu-nos opinar!
- La principal característica del poble gitano és la vida comunitària.

Manuel Alameda “Mangote” Gairebé totes les persones gitanes han patit alguna discriminació.

- Va patir un cas de discriminació per a l'accés a una piscina pública. Aquest cas ha estat denunciat i ha tengut impacte mediàtic.
- Posa diferents exemples de persones gitanes que trenquen amb els estereotips establerts.
- Hi ha falta de comprensió sobre la forma de ser de la cultura gitana.
- Fa falta un major intercanvi i coneixement.
- Recomana el web [El Payo Today](#) que, a través de la ironia, denuncia el tractament mediàtic discriminatori a que estan sotmeses les comunitats gitanes.

De 12.00h a 12.30h Projecció del documental “Palma, Cruïlla de mons” 2017.

Documental de Mosaic produccions, dirigit per Miquel Eek i finançat per l'Ajuntament de Palma que presenta històries de vida de cinc persones migrades a la Palma del s.XXI

Tràiler: <https://vimeo.com/247939683>

De 12.30 h a 13.00 h Presentació de projectes de sensibilització

Es presenten alguns projectes que han estat beneficiaris d'una subvenció per a la realització de projectes i activitats de sensibilització i promoció dels drets humans durant l'any 2017. Un dels objectes de la convocatòria és el foment de projectes que contribueixin a combatre el racisme i la xenofòbia, en aquest sentit, s'han presentat els projectes que feien més incidència en aquest àmbit d'actuació.

- Cruz Rejas, delegada de l'Assemblea de Cooperació per la Pau de les Illes Balears. [Projecte: Escoles sense racisme, escoles per a la pau.](#) Han editat i distribuït materials pedagògics: l'exposició “Mira, Tu”, que consisteix en 12 panells i 250 guies, i el conte “La tetera de Kabul” del qual s'han imprès 200 contes i 15 guies didàctiques.
- Mauricio Tejada i Marina Pozzebon, president i secretària de l'Associació Cultural Thakhi-runa. Projecte: [Peace Truck](#), gira a l'entorn de jornades culturals de sensibilització sobre la tragèdia humanitària del poble siri.

Peace truck és una gira que roda per la ciutat en la que es realitzen jornades ludico-culturals de conscienciació i reivindicació per a promoure una actitud crítica, el foment dels Drets Humans, la igualtat i la justícia social.

Les activitats són: un concert interactiu (Lluny de mi), cine-taller infantil (Què faries tu?), exposició d'humor gràfic (Els escacs de la guerra), i un flaixmob reivindicatiu (Migrar o morir).

- Aina Zamora i Míriam Garcia, professora i alumna de la Fundació Patronat Obrer. Projecte: Els nous veïns, còmic de sensibilització contra el racisme i la xenofòbia.
 Presenten un còmic que s'ha realitzat amb joves que han triat les històries, situacions, personatges i espais.
 Les mateixes persones joves que l'han realitzat han explicat l'experiència i han lliurat exemplars a les persones participants a les jornades.
- Modera: Marina Cabrer, tècnica de projectes d'educació per al desenvolupament i els drets humans de l'Ajuntament de Palma.

Exposició MIRA TU a l'espai expositiu del Centre Flassaders a càrrec d'Assemblea de Cooperació per la Pau.

L'exposició planteja una reflexió sobre estereotips i prejudicis que estan a la base de situacions discriminatòries i d'abusos que generen patiment, desigualtat i conflictes.

De 13.30 h a 14.00 h Presentació de resultats de l'estudi sobre venda ambulants

- Bàrbara Picornell, coordinadora del programa base de Càritas.
- Mahécor Mbengue, mediador intercultural de Càritas.

Durant l'estiu de 2017 s'han fet

Càritas Mallorca, per encàrrec de l'Àrea d'Igualtat, Joventut i Drets Cívics ha realitzat l'estudi sobre venda ambulants a Palma amb el suport de l'equip d'estudis sociològics de Càritas Espanyola.

L'informe s'ha elaborat a partir dels resultats de l'Enquesta sobre venda ambulants a la ciutat de Palma que s'ha fet a 139 persones.

Algunes de les principals conclusions sobre les persones que es dediquen a la venda ambulants:

- El percentatge més elevat de població enquestada es troba entre els 30-40 anys. Respecte a l'estat civil, un 51% està casat i un 48% és fadrí
- Tenen familiars que depenen econòmicament, sobretot, pares i mares (89%)
- Majoritàriament, es troben en situació administrativa irregular (68%) i presenten una especial vulnerabilitat: un 10% del col·lectiu, que es troba sense cap tipus de documentació
- Predominen les persones amb un baix nivell formatiu
- La gran majoria estudien llengües (70% ha assistit a algun curs).
- Les principals expectatives de formació estan relacionades amb cuina i restauració.
- Pel que fa a l'experiència prèvia a Senegal, la gran majoria s'ha dedicat a la venda ambulants (80%). Altres ocupacions que han tengut són: tallers, construcció, perruqueria, agricultura, jardineria.
- L'habitatge a Palma és en pisos compartits amb amics, consideren que aquests habitatges reuneixen les condicions d'habitabilitat.
- Principalment, compten amb l'existència de xarxa (72% de família a Mallorca, un 89 % de familiars que han estat a Mallorca). En canvi, tenen poques amistats espanyoles.

Pel que fa a la relació amb les institucions, hi ha poc contacte amb funcionariat i serveis socials però molta relació amb policia i serveis sanitaris.

- Fan una valoració alta de la tasca de les ONG i Serveis Sanitaris. Respecte als Serveis Socials la valoració és mitja. I la valoració del funcionariat i policia és mitja-baixa.
- En l'àmbit de la participació comunitària, prenen part, sobretot, de l'associacionisme religiós (85%)
- En relació a la tasca de venda ambulants, la meitat de la població ha estat multada per realitzar l'activitat de la venda ambulants. El col·lectiu no percep discriminació (només un 10% en percep)
- Finalment, destaca que tenen altes esperances en que el futur canviarà cap a millor.

Dimecres 21 de març 2018, dia Internacional contra el Racisme i la Xenofòbia

Accions de carrer contra el racisme i la xenofòbia

Antídots contra la islamofòbia

En col·laboració amb Ajuda en Acció s'ha proposat a un grup de dones musulmanes la realització d'un acció de sensibilització per a combatre els rumors i prejudicis cap a les persones musulmanes amb especial atenció a la islamofòbia de gènere.

Els antídots antirumors consisteixen en un paquet amb dolços àrabs elaborats per les mateixes dones, acompanyats de missatges destinats a desactivar el virus de la rumorologia i els prejudicis.

Els missatges es varen pensar conjuntament en una sessió realitzada dies abans.

De la mateixa forma, l'elaboració dels dolços també va ser una activitat comunitària oberta a totes les persones que varen voler participar-hi.

Alguns dels missatges són:

- Que les diferències ens enriqueixin i no ens separin.
- No pensis com jo però respecta que jo pensi diferent.
- El vel no és el problema del món.
- Quan conec a algú no m'importa si és blanc, negre, jueu o musulmà. Me basta saber que és un ésser humà. Walt Whitman.
- El terrorisme no te religió.
- La nostra vertadera nacionalitat és la humanitat. Herbert George Welles
- عليكم السلام (Salutació musulmana. Significa: "la pau per tot el món").
- Treballar em realitza.
- Abans de jutjar-me, coneix-me.
- El respecte ens uneix i la unió ens allibera.
- El major enemic de l'islam és un musulmà ignorant.
- "...I hem creat als diferents pobles del món, perquè comparteixin i es coneguin entre si". Sagrat Alcorà.
- No deixem que la nostra diferència impedeixi la nostra convivència.

L'activitat del mateix dia 21 va tenir una molt bona acollida per part de moltes persones vianants que es varen veure sorpreses per la presència de la paradeta i es varen acostar a recollir els antidòts que es lliuraven de forma gratuïta.

Teatre de carrer Frontera, a càrrec de la companyia Migrants

Es tracta d'un teatre gestual fet a partir d'imatges i històries de persones que han hagut d'abandonar el seu lloc d'origen a la recerca de millorar les seves condicions de vida.

S'han realitzat tres passis, d'una durada d'uns 15 minuts cada un.

A les activitats de carrer hi han assistit 500 persones.

